

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 listopada 2021 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych
źródłach energii oraz ustawy – Prawo energetyczne**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz ustawy – Prawo energetyczne.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Stanisława Gawłowskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz ustawy – Prawo energetyczne

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2021 r. poz. 610 1093 i 1873) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 27a otrzymuje brzmienie:

„27a) elektroprosument – odbiorcę wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji, mikroinstalacji wyposażonej w magazyn energii lub instalacji magazynującej energię i oddającej energię w dowolnym momencie, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 443 i 1486);”;

b) po pkt 27a dodaje się pkt 27b i 27c w brzmieniu:

„27b) elektroprosument zbiorowy – odbiorcę wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do jednej sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego lub grupy takich budynków, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej;

27c) elektroprosument wirtualny – odbiorcę wytwarzającego energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby, bez względu na lokalizację, w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do jednej lub wielu sieci dystrybucyjnych w innym miejscu niż miejsce lub miejsca

dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy, która jednocześnie nie jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej;”;

c) po pkt 29 dodaje się pkt 29a i 29b w brzmieniu:

„29a) przedstawiciel prosumentów – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, uprawnioną, na mocy stosunku prawnego do działania w imieniu i na rzecz elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych;

29b) agregator sprzedaży – osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, posiadającą zdolność do czynności prawnych, uprawnioną na podstawie umowy zawartej z elektroprosumentami zbiorowymi lub elektroprosumentami wirtualnymi do ich reprezentacji w szczególności w relacjach ze sprzedawcą, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, oraz operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, a także do dokonywania czynności dotyczących elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego, w tym w zakresie wewnętrznych rozliczeń oraz bilansowania energii elektrycznej;”;

2) tytuł rozdziału 2 otrzymuje brzmienie:

„Zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji oraz małej instalacji, z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego lub z biopłynów, oraz zasady i warunki wytwarzania energii elektrycznej przez elektroprosumentów, elektroprosumentów zbiorowych oraz elektroprosumentów wirtualnych”;

3) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej wobec ilości

energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez:

- 1) elektroprosumenta wytwarzającego energię elektryczną w mikroinstalacji lub
- 2) elektroprosumenta zbiorowego wytwarzającego energię elektryczną w mikroinstalacji lub małej instalacji, lub
- 3) elektroprosumenta wirtualnego wytwarzającego energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii

– w stosunku ilościowym lub rozliczeniu pieniężnym uzgodnionym przez elektroprosumenta i sprzedawcę, w przypadku braku uzgodnienia zasad rozliczenia sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje rozliczenia w stosunku ilościowym 1 do 1, w przypadku uzgodnienia rozliczenia pieniężnego sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje odliczenia wartości energii wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej przez elektroprosumenta, obliczonej zgodnie z ustaloną w umowie sprzedaży energii elektrycznej lub umowie kompleksowej ceną nieuwzględniającą podatku od towarów i usług, od wartości energii pobranej z sieci dystrybucyjnej w danym okresie rozliczeniowym, obliczonej zgodnie z ustaloną w umowie sprzedaży energii elektrycznej lub umowie kompleksowej ceną nieuwzględniającą podatku od towarów i usług.”,

- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1d w brzmieniu:

„1a. Od dnia 1 stycznia 2024 r. sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez elektroprosumentów, o których mowa w ust. 1, w rozliczeniu pieniężnym uzgodnionym przez elektroprosumenta i sprzedawcę. Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje odliczenia wartości energii wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej przez elektroprosumenta, obliczonej zgodnie z ustaloną, w umowie sprzedaży energii elektrycznej lub umowie kompleksowej, ceną nieuwzględniającą podatku od towarów i usług, od wartości energii pobranej z sieci dystrybucyjnej w danym okresie rozliczeniowym, obliczonej zgodnie z ustaloną w umowie sprzedaży energii elektrycznej lub umowie kompleksowej ceną nieuwzględniającą podatku od towarów i usług.

1b. Elektroprosument, elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny ustala z wybranym sprzedawcą zasady rozliczenia energii wprowadzonej do sieci w umowie sprzedaży lub umowie kompleksowej.

1c. Elektroprosument, elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny ma prawo przypisać do jednego miejsca dostarczania energii elektrycznej, w którym pobiera energię elektryczną, moc przyłączeniową, która łącznie nie przekracza 100 kW.

1d. Moc przyłączeniową, o której mowa w ust. 1c, ustala się na podstawie:

- 1) mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji wykorzystywanej przez elektroprosumenta;
- 2) udziału w mocy zainstalowanej elektrycznej przysługującej elektroprosumentowi zbiorowemu w mikroinstalacji lub małej instalacji;
- 3) udziału w mocy zainstalowanej przysługującej elektroprosumentowi wirtualnemu w instalacji odnawialnego źródła energii.”,

c) ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2. Rozliczenia ilości energii, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do:

- 1) elektroprosumenta – dokonuje się, z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 1c i 2a–2d, na podstawie wskazań urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego dla danej mikroinstalacji;
- 2) elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego – dokonuje się, z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 1c i 2a–2d, na podstawie wskazań urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego dokonującego pomiaru ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacji odnawialnego źródła energii, przy czym ilość energii elektrycznej wytworzonej przez elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego ustala się odpowiednio do udziału elektroprosumenta w wytwarzaniu energii odnawialnej w tej instalacji lub ilości energii pobranej przez elektroprosumenta zarejestrowanej za pomocą urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego, lub innych urządzeń i systemów teleinformatycznych pomiarowo-rozliczeniowych o tożsamyh funkcjonalnościach.

2a. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego udostępnia sprzedawcy, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dane pomiarowe obejmujące

godzinowe ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej przez:

- 1) elektroprosumenta, rejestrowane przez liczniki zdalnego odczytu w rozumieniu przepisów art. 3 pkt 64 ustawy – Prawo energetyczne, po wcześniejszym sumarycznym bilansowaniu ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej na wszystkich fazach instalacji elektrycznej;
  - 2) elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego, rejestrowane przez liczniki zdalnego odczytu w rozumieniu przepisów art. 3 pkt 64 ustawy – Prawo energetyczne, po wcześniejszym sumarycznym bilansowaniu ilości energii elektrycznej wytworzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej na wszystkich fazach instalacji elektrycznej.”;
- d) po ust. 2a dodaje się ust. 2b–2f w brzmieniu:

„2b. Sumaryczne bilansowanie ilości energii elektrycznej wprowadzonej oraz pobranej z sieci przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego, o którym mowa w ust. 2a, jest realizowane metodą wektorową.

2c. W przypadku gdy:

- 1) elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny pobierze:
  - a) większą ilość energii elektrycznej niż ilość przysługującą mu stosownie do udziału w wytworzonej energii elektrycznej, przyjmuje się, że pobrał ze źródła energii odnawialnej ilość energii elektrycznej odpowiednią do przysługującego mu udziału lub ustaloną między sprzedawcą lub agregatorem sprzedaży a elektroprosumentem zbiorowym lub elektroprosumentem wirtualnym w umowie w inny sposób ilościowy,
  - b) mniejszą ilość energii elektrycznej niż ilość przysługującą mu stosownie do udziału w wytworzonej energii elektrycznej lub ustaloną między sprzedawcą lub agregatorem sprzedaży a elektroprosumentem zbiorowym lub elektroprosumentem wirtualnym w umowie w inny sposób ilościowy, przyjmuje się, że wprowadził do sieci ze źródła energii odnawialnej ilość energii elektrycznej odpowiednią do przysługującego mu udziału, pomniejszoną o ilość energii pobranej;

- 2) w jednym miejscu dostarczania energii elektrycznej pobierana jest energia elektryczna przez podmiot będący jednocześnie:
- a) elektroprosumentem, elektroprosumentem zbiorowym i elektroprosumentem wirtualnym, w pierwszej kolejności rozliczana jest energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej i pobrana z tej sieci przez ten podmiot działający jako elektroprosument, następnie rozliczana jest energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej i pobrana z tej sieci przez ten podmiot działający jako elektroprosument zbiorowy, a w ostatniej kolejności rozliczana jest energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej i pobrana z tej sieci przez ten podmiot działający jako elektroprosument wirtualny;
  - b) elektroprosumentem zbiorowym oraz elektroprosumentem wirtualnym, w pierwszej kolejności rozliczana jest energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej i pobrana z sieci przez ten podmiot działający jako elektroprosument.

2d. W przypadku, gdy urządzenie pomiarowo-rozliczeniowe w punkcie poboru energii elektrycznej przez elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego nie umożliwia ustalenia godzinowej ilości pobranej energii elektrycznej, operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego ustala godzinowy pobór energii elektrycznej z uwzględnieniem standardowego profilu zużycia, o którym mowa w art. 3 pkt 39 ustawy – Prawo energetyczne. Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w punkcie poboru energii elektrycznej elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego jest zobowiązany bezzwłocznie do zainstalowania urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego umożliwiającego ustalenie godzinowej ilości pobranej energii elektrycznej, w szczególności licznika zdalnego odczytu w rozumieniu przepisów art. 3 pkt 64 ustawy – Prawo energetyczne.

2e. W przypadku gdy elektroprosument wirtualny wprowadza i pobiera energię elektryczną w sieciach różnych operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego ten elektroprosument wprowadza energię elektryczną, przekazuje operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego ten elektroprosument pobiera energię elektryczną, informację o ilości energii

elektrycznej wprowadzonej przez tego prosumenta do sieci, ustalonej na zasadach określonych w ust. 2 pkt 2. W takim przypadku obowiązki, o których mowa w ust. 2a, wykonuje operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego elektroprosument wirtualny pobiera energię elektryczną.

2f. W przypadku, o którym mowa w ust. 2e, operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego elektroprosument wirtualny pobiera energię elektryczną, informuje operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego elektroprosument ten wprowadza energię elektryczną, o wybranym przez tego elektroprosumenta sprzedawcy dokonującym rozliczeń, o którym mowa w ust. 1, a także o każdorazowej zmianie tego sprzedawcy.”,

e) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, dokonuje rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego w okresie rozliczeniowym określonym w umowie kompleksowej lub umowie sprzedaży, na zasadach uzgodnionych w umowie z danym elektroprosumentem.

4. Od ilości rozliczonej energii elektrycznej w sposób, o którym mowa w ust. 1, elektroprosument nie uiszcza opłat z tytułu jej rozliczenia na rzecz sprzedawcy, o którym mowa w art. 40 ust. 1a.”,

f) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Opłaty za usługi dystrybucji, uiszczane przez:

- 1) elektroprosumenta lub elektroprosumenta zbiorowego, w zakresie energii elektrycznej podlegającej rozliczeniu na zasadach określonych w ust. 1 i 3, ustala się na podstawie sumy ilości energii zbilansowanej we wszystkich godzinach okresu rozliczeniowego, których wynik bilansowania jest dodatni;
- 2) elektroprosumenta wirtualnego ustala się na podstawie sumy ilości energii pobranej przez elektroprosumenta we wszystkich godzinach okresu rozliczeniowego.

4b. Stawki opłat za usługi dystrybucji, w zakresie o którym mowa w ust. 4a pkt 1, dla elektroprosumentów oraz elektroprosumentów zbiorowych, których instalacja wytwórcza wyposażona jest w magazyn energii i pobierających energię

elektryczną na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą regulowaną ustawą z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162), zwaną dalej „ustawą – Prawo przedsiębiorców”, obniża się o 30% w stosunku do stawek opłat wynikających z zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryfy operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.”,

g) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Zasady dotyczące rozliczania energii elektrycznej oraz nadwyżek ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej w stosunku do ilości energii elektrycznej pobranej z sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej pobranej i wprowadzonej z sieci przez elektroprosumenta, o którym mowa w ust. 3, niezależnie od ilości stref czasowych w grupie taryfowej są określone w umowie sprzedaży energii elektrycznej bądź w umowie kompleksowej.”,

h) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Sprzedawca, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, zapewnia funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, przy użyciu którego udostępnia elektroprosumentowi, elektroprosumentowi zbiorowemu lub elektroprosumentowi wirtualnemu, w przejrzystej i zrozumiałej formie, szczegółowe informacje dotyczące rozliczenia.”,

i) w ust. 7 wyrazy „prosumenta energii odnawialnej” zastępuje się wyrazem „elektroprosumenta”,

j) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Wytwarzanie i wprowadzanie do sieci energii elektrycznej, o której mowa w ust. 1, przez niebędącego przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców, elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego, nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu tej ustawy.”,

k) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Pobrana energia podlegająca rozliczeniu, o którym mowa w ust. 1–3, jest zużyciem energii wyprodukowanej na potrzeby własne przez danego elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego i nie stanowi:

- 1) sprzedaży energii elektrycznej nabywcy końcowemu na terytorium kraju,
  - 2) zużycia energii elektrycznej przez nabywcę końcowego, jeżeli nie została od niej zapłacona akcyza w należnej wysokości i nie można ustalić podmiotu, który dokonał sprzedaży tej energii elektrycznej nabywcy końcowemu – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722, 1747, 2320 i 2419 oraz z 2021 r. poz. 72, 255, 694, 802 1093 i 1917).”,
- l) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:
- „10a. W zakresie pobranej energii elektrycznej podlegającej rozliczeniu, o którym mowa w ust. 1 oraz magazynowanej w magazynach energii:
- 1) nie nalicza i nie pobiera się:
    - a) opłaty OZE, o której mowa w art. 95 ust. 1,
    - b) opłaty kogeneracyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2021 r. poz. 144 i 1093);
  - 2) nie stosuje się obowiązków, o których mowa w:
    - a) art. 52 ust. 1,
    - b) art. 10 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 468 i 868).”,
- m) ust. 11–13 otrzymują brzmienie:
- „11. W przypadku, gdy elektroprosument, elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny nie odbierze energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej, zasady w zakresie dysponowania energią oraz rozliczeń są określone w umowie sprzedaży energii elektrycznej bądź w umowie kompleksowej. Wynagrodzenie lub inne świadczenie uzgodnione w umowie zawartej ze sprzedawcą wybranym w ramach rozliczenia nieodebranej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej nie stanowi przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, 1163, 1243, 1551, 1574, 1834 i 1981), a rozliczenie tej energii nie jest świadczeniem usług ani dostawą towarów w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2021 r. poz. 685, 694, 802, 1163, 1243, 1598 i 1626).

12. Nieodebrana energia elektryczna, o której mowa w ust. 11, nie stanowi przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800 i 1927).

13. Operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych są obowiązani niezwłocznie zawrzeć z wybranym przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego sprzedawcą, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, umowę o świadczenie usług dystrybucji lub dokonują zmiany zawartych umów w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń zgodnie z ust. 1–3, w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o zawarcie takiej umowy przez sprzedawcę wybranego przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego.”,

n) po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. W przypadku gdy elektroprosument, elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny zawrze umowę sprzedaży ze sprzedawcą, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych są obowiązani niezwłocznie zawrzeć z takim elektroprosumentem umowę o świadczenie usług dystrybucji lub dokonać zmiany zawartych umów w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń zgodnie z ust. 1–3, w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o zawarcie takiej umowy przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego lub elektroprosumenta wirtualnego.”,

o) w ust. 14 użyte w różnej liczbie i przypadku wyrazy „prosument energii odnawialnej” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem „elektroprosument”;

4) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wytwórca energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji, będący:

- 1) elektroprosumentem,
- 2) przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców niebędącym elektroprosumentem

– informuje operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do którego sieci ma zostać przyłączona mikroinstalacja, o terminie przyłączenia mikroinstalacji, lokalizacji przyłączenia mikroinstalacji, rodzaju odnawialnego źródła energii użytego w tej mikroinstalacji oraz mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem planowanego przyłączenia mikroinstalacji do sieci operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przedstawiciel prosumentów lub agregator sprzedaży, działając w imieniu i na rzecz elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych, informuje operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do którego sieci ma zostać przyłączona mikroinstalacja, o terminie przyłączenia mikroinstalacji, lokalizacji przyłączenia mikroinstalacji, rodzaju odnawialnego źródła energii użytego w tej mikroinstalacji oraz mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem planowanego przyłączenia mikroinstalacji do sieci operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie – Prawo energetyczne.

1b. Przedstawiciel prosumentów lub agregator sprzedaży, działając w imieniu i na rzecz elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych, składa wnioski o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej i zawiera z operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego umowę o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej instalacji odnawialnego źródła energii, w tym umowę o przyłączenie do sieci mikroinstalacji, jeżeli zgodnie z zasadami określonymi w ustawie – Prawo energetyczne nie jest możliwe zastosowanie do mikroinstalacji procedury określonej w ust. 1a.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedstawiciel prosumentów lub agregator sprzedaży, o których mowa w ust. 1a i 1b, informują operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego została przyłączona mikroinstalacja, o:

1) zmianie jej mocy zainstalowanej elektrycznej lub zmianie rodzaju odnawialnego źródła energii użytego w mikroinstalacji – nie później niż w terminie 14 dni od dnia zmiany tych danych;

- 2) zawieszeniu trwającym od 30 dni do 24 miesięcy lub zakończeniu wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji – nie później niż w terminie 45 dni od dnia zawieszenia lub zakończenia wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji.”,
- d) dodaje się ust. 3–6 w brzmieniu:

„3. Przedstawiciel prosumentów lub agregator sprzedaży przekazuje operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego została przyłączona instalacja, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, zgłoszenie odnawialnego źródła energii zawierające informację o:

- 1) przysługującym poszczególnym elektroprosumentom zbiorowym lub elektroprosumentom wirtualnym procentowym udziale lub ustalonym innym sposobie podziału w wytwarzaniu energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii oraz o maksymalnej mocy zainstalowanej elektrycznej, wyrażonej w jednostkach energii, której ten udział odpowiada;
- 2) adresach oraz numerach identyfikacyjnych miejsc poboru energii elektrycznej poszczególnych elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych;
- 3) zasadach zarządzania instalacją odnawialnego źródła energii oraz zasadach odpowiedzialności za bezpieczeństwo funkcjonowania, eksploatację, konserwację oraz remonty instalacji odnawialnego źródła energii;
- 4) danych kontaktowych osoby uprawnionej do działania w imieniu i na rzecz elektroprosumentów.

4. Przedstawiciel prosumentów lub agregator sprzedaży przekazuje operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego zgłoszenie o zmianie informacji, o których mowa w ust. 3, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem takiej zmiany.

5. Operatorzy systemów dystrybucyjnych przekazują sprzedawcy, o którym mowa w art. 40 ust. 1a, informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, w zakresie dotyczącym elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych, którzy zawarli z tym sprzedawcą umowy kompleksowe lub umowy sprzedaży.

6. W przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 2e, operator systemu dystrybucyjnego, do sieci którego została przyłączona instalacja niezwłocznie przekazuje informacje, o których mowa w ust. 3, operatorowi systemu dystrybucyjnego, z sieci którego elektroprosument wirtualny będzie pobierał energię elektryczną.”;

5) w art. 6a w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) łącznej ilości energii elektrycznej, o której mowa w art. 4 ust. 1, wprowadzonej do sieci odrębnie przez elektroprosumentów, elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych wraz z informacją o liczbie elektroprosumentów korzystających z rozliczeń prowadzonych przez sprzedawcę zobowiązanego oraz o liczbie elektroprosumentów korzystających z rozliczeń prowadzonych przez sprzedawcę wybranego,”;

6) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji, zwana dalej „działalnością gospodarczą w zakresie małych instalacji”, za wyjątkiem wytwarzania energii elektrycznej w małej instalacji wyłącznie na potrzeby elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych, jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców i wymaga wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie małych instalacji, zwanego dalej „rejestrem wytwórców energii w małej instalacji.”;

7) po art. 16a dodaje się art. 16b w brzmieniu:

„Art. 16b. Przepisów art. 8–16a nie stosuje się do wytwarzania energii elektrycznej w małej instalacji wyłącznie na potrzeby elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych.”;

8) art. 18a otrzymuje brzmienie:

„Art. 18a. Przepisy art. 4 i 5 stosuje się do elektroprosumentów, elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych wytwarzających energię elektryczną z biogazu rolniczego.”;

9) art. 22a otrzymuje brzmienie:

„Art. 22a. Przepisów art. 20 i art. 22 nie stosuje się do elektroprosumentów, elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych wytwarzających

energię elektryczną z biogazu rolniczego wytwarzających energię w odnawialnych źródłach energii wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby prosumentów.”;

10) w art. 38c w ust. 13 w pkt 1 lit. c skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2021 r. poz. 144);

11) w art. 40:

a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Sprzedawca zobowiązany ma obowiązek dokonać rozliczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1–3 oraz w art. 38c ust. 3, chyba że rozliczenia dokonuje sprzedawca wybrany przez elektroprosumenta, elektroprosumenta zbiorowego, elektroprosumenta wirtualnego lub spółdzielnię energetyczną, na podstawie umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży.”;

b) w ust. 1b pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 4 ust. 1, powstaje od daty wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii i trwa przez okres kolejnych 25 lat;”;

c) ust. 1d wyrazy „prosumenta energii odnawialnej” zastępuje się wyrazem „elektroprosumenta”;

12) w art. 41:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) niewykorzystanej energii elektrycznej wytworzonej przez wytwórcę innego niż elektroprosument, elektroprosument zbiorowy lub elektroprosument wirtualny, będącego przedsiębiorcą, niekorzystającym z rozliczenia zgodnie z art. 4 ust. 1–3, w mikroinstalacji z odnawialnych źródeł energii, w tym przechowywanej w magazynie energii, lub energii elektrycznej, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1;”;

b) ust. 19 otrzymuje brzmienie:

„19. Świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej dotyczących wprowadzanej do sieci energii wytworzonej w mikroinstalacji przez wytwórcę a przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się dystrybucją energii elektrycznej, odbywa się na podstawie umowy o świadczenie usług dystrybucji, o której mowa w art. 5 ustawy – Prawo energetyczne.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, 868, 1093, 1505, 1642 i 1873) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

- a) pkt 55 otrzymuje brzmienie:
„55) elektroprosument – elektroprosumenta w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 20;”;
  - b) po pkt 55 dodaje się pkt 55a i 55b w brzmieniu:
„55a) elektroprosument zbiorowy – elektroprosumenta zbiorowego w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 20;
55b) elektroprosument wirtualny – elektroprosumenta wirtualnego w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 20;”;
- 2) w art. 6c:
- a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:
„1a. Elektroprosumentowi, elektroprosumentowi zbiorowemu oraz elektroprosumentowi wirtualnemu, będącemu konsumentem w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, przysługuje prawo złożenia do przedsiębiorstwa energetycznego reklamacji dotyczącej przyłączenia odnawialnego źródła energii, rozliczania i dystrybucji energii wytworzonej w odnawialnym źródle energii.”;
  - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne nie uwzględni reklamacji, o której mowa w ust. 1a, elektroprosument może wystąpić, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o nieuwzględnieniu reklamacji, do Koordynatora do spraw negocjacji, o którym mowa w art. 31a, z wnioskiem o pozasądowe rozwiązanie sporu w tym zakresie.”;
- 3) w art. 7 ust. 8d⁴ otrzymuje brzmienie:
„8d⁴. 1. W przypadku, gdy:
- 1) podmiot ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej jest przyłączony do sieci jako odbiorca końcowy, a moc zainstalowana mikroinstalacji, o przyłączenie której ubiega się ten podmiot, nie jest większa niż określona w wydanych warunkach przyłączenia, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji, złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym, do sieci którego ma być ona przyłączona, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego;

- 2) podmiot ubiega się o przyłączenie do sieci mikroinstalacji dedykowanej elektroprosumentom zbiorowym, a jednocześnie moc zainstalowana mikroinstalacji nie jest większa niż moc określona w wydanych warunkach przyłączenia dla budynku wielolokalowego lub grupy takich budynków, do sieci wewnętrznej którego ma zostać podłączona mikroinstalacja, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji, złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym, do sieci którego ma być ona przyłączona, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych umożliwiających rozliczenie ilości energii odnawialnej wprowadzonej do sieci oraz pobranej z tej sieci;
- 3) podmiot ubiega się o przyłączenie do sieci mikroinstalacji dedykowanej elektroprosumentom wirtualnym, a jednocześnie w miejscu przyłączenia tej mikroinstalacji istnieje już przyłączy do sieci dystrybucyjnej, a moc zainstalowana mikroinstalacji nie jest większa niż moc określona w wydanych warunkach przyłączenia dla tego przyłącza, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji, złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym, do sieci którego ma być ona przyłączona, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych umożliwiających rozliczenie ilości energii odnawialnej wprowadzonej do sieci oraz pobranej z tej sieci.

2. W przypadkach innych niż określone w ust. 1, przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie do sieci.

3. Koszt instalacji układu zabezpieczającego i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.”;

- 4) w art. 9 w ust. 4a część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– biorąc pod uwagę potrzebę zwiększenia udziału energii elektrycznej z mikroinstalacji elektroprosumentów, elektroprosumentów zbiorowych, elektroprosumentów wirtualnych w bilansie energetycznym państwa, bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego oraz wymagania w zakresie budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci.”;
- 5) w art. 31a w ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przy Prezesie URE działa Koordynator do spraw negocjacji, zwany dalej „Koordynatorem”, prowadzący postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania

sporów między odbiorcami paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym a przedsiębiorstwami energetycznymi, a także między elektroprosumentami, elektroprosumentami zbiorowymi, elektroprosumentami wirtualnymi będącymi konsumentami a przedsiębiorstwami energetycznymi, wynikłych z umów:

- 1) o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, gazowej lub ciepłowniczej, w tym przyłączenia mikroinstalacji;
  - 2) o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej lub gazu ziemnego;
  - 3) o świadczenie usług przesyłania i dystrybucji ciepła;
  - 4) sprzedaży;
  - 5) kompleksowych.”;
- 6) w art. 31d:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
    - „1. Postępowanie przed Koordynatorem wszczyna się na wniosek odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosumenta będącego konsumentem.
    2. Warunkiem wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem jest podjęcie przez odbiorcę paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosumenta będącego konsumentem próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu.”,
  - b) w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kopię korespondencji odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosumenta będącego konsumentem z przedsiębiorstwem energetycznym dotyczącej sporu lub oświadczenie odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosumenta będącego konsumentem o podjęciu próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu.”,
  - c) w ust. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosument będący konsumentem nie podjął przed

złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania przed Koordynatorem próby kontaktu z przedsiębiorstwem energetycznym i bezpośredniego rozwiązania sporu;”;

7) w art. 31e:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli z informacji, o której mowa w art. 31d ust. 4 pkt 1, wynika, że odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosument będący konsumentem wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1, Koordynator przekazuje Prezesowi URE tę informację.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli odbiorca paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosument będący konsumentem wystąpi z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1 w trakcie toczącego się postępowania przed Koordynatorem, Prezes URE zawiesza z urzędu postępowanie prowadzone w trybie art. 8 ust. 1, po jego wszczęciu.”;

8) po art. 31e dodaje się art. 31ea w brzmieniu:

„Art. 31ea. Przepisy art. 31d i 31e stosuje się odpowiednio do elektroprosumentów zbiorowych oraz elektroprosumentów wirtualnych będących konsumentami.”;

9) w art. 31f ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia, wysokość progów finansowych wartości przedmiotu sporu, których przekroczenie uprawnia do odmowy rozpatrzenia sporu, uwzględniając określenie ich wysokości na poziomie, który nie utrudnia znacząco odbiorcy paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w gospodarstwie domowym albo elektroprosumentowi będącemu konsumentem dostępu do postępowania.”.

Art. 3. 1. Elektroprosument lub elektroprosument zbiorowy korzystający z rozliczenia, o którym mowa w art. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, który wprowadził energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego ze swojej instalacji do dnia 30 czerwca 2022 r., korzysta z dotychczasowego systemu rozliczenia przez okres 15 lat od dnia pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego. Elektroprosument lub elektroprosument zbiorowy może, nie później niż na 21 dni przed początkiem kolejnego kwartału, złożyć pisemne oświadczenie do sprzedawcy, o którym

mowa w art. 40 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, o skorzystaniu z zasad prowadzenia rozliczeń określonych w ustawie zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Elektroprosument lub elektroprosument zbiorowy korzystający z rozliczenia, o którym mowa w art. 4 ustawy zmienianej w art. 1, który wprowadził energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego ze swojej instalacji do dnia 31 grudnia 2023 r. może korzystać z systemu rozliczenia obowiązującego do tego dnia przez okres 15 lat od dnia pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.

UZASADNIENIE

Energetyka obywatelska to wielka szansa dla polskiej gospodarki – jej rozwój przyczyni się do stworzenia setek tysięcy stałych miejsc pracy, pobudzi przedsiębiorczość i innowacje. To także zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju dzięki ograniczeniu zależności od dostaw surowców energetycznych z zagranicy. Inwestycje w energetykę odnawialną i efektywność energetyczną mogą zostać również wykorzystane w walce z ubóstwem energetycznym, które w Polsce staje się rosnącym problemem społecznym.

Obecnie, mimo ogromnego potencjału – energetyka obywatelska jest w naszym kraju w powijakach. Warunki techniczne do zainstalowania mikroinstalacji OZE w Polsce ma co najmniej 4 miliony budynków wielorodzinnych. Pomimo tego w ciągu ostatnich 10 lat powstało jedynie ok. 230 tysięcy mikroinstalacji, z których 98% to instalacje do produkcji ciepła. Problemem są bariery administracyjne i prawne, które blokują rozwój energetyki obywatelskiej. Większość obowiązujących przepisów ukierunkowana jest na utrzymanie istniejącego systemu energetycznego, w którym zdecydowana większość energii produkowana jest w wielkich elektrowniach.

Energetyka prosumencka rozwijała się natomiast w segmencie gospodarstw domowych, w domach jednorodzinnych, w sektorze małych przedsiębiorstw i rolnictwa. Na koniec 2020 r. funkcjonowało w Polsce ok. 457 400 mikroinstalacji (wzrost o 196,2% w stosunku końca 2019 r.) o łącznej mocy ok. 3006 MW (dane Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej).

Ruch prosumencki to nie tylko dodatkowe MWh wyprodukowane przez obywateli. To także wzrost świadomości energetycznej znacznej części społeczeństwa, możliwość przejścia w ogrzewnictwie indywidualnym na bezemisyjne systemy produkcji ciepła, bez wzrostu kosztów eksploatacyjnych, a także stworzenie milionom Polaków możliwości uczestnictwa w transformacji energetyczno-klimatycznej i uzyskanie przychodów z takiej działalności.

Wprowadzenie kategorii elektroprosumenta wirtualnego tworzy atrakcyjną alternatywę lokowania środków finansowych przez obywateli i możliwość posiadania własnych lub wspólnych instalacji OZE – także dla mieszkańców domów wielorodzinnych i osób mogących produkować energię w miejscach różnych od miejsca zamieszkania.

Zgodnie z dotychczasowymi uregulowaniami prosument to podmiot, który spełnia jednocześnie następujące wymogi:

- jest odbiorcą końcowym, który wytwarza energię we własnym źródle, pod warunkiem że nie stanowi to przedmiotu jego przeważającej działalności gospodarczej,
- wytwarza energię wyłącznie na własne potrzeby w mikroinstalacji OZE (odnawialne źródło energii elektrycznej o mocy zainstalowanej do 50 kW);
- rozlicza się na podstawie umowy kompleksowej.

Energia wyprodukowana w mikroinstalacji prosumenta w pierwszej kolejności pokrywa jego potrzeby własne, tzn. nie jest wprowadzana do sieci i nie ma obowiązku jej opomiarowania. W przypadku produkcji przekraczającej bieżące zużycie, prosument oddaje wytworzone nadwyżki do sieci niskiego napięcia, do której jest przyłączony.

Obecnie obowiązujące uregulowania ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (art. 4) przewidują, że w ramach systemu wsparcia prosument otrzymuje opust na opłacie za energię czynną, opłacie dystrybucyjnej zmiennej i jakościowej w stosunku zależnym od mocy instalacji:

- dla instalacji do 10 kW prosument otrzymuje opust w wysokości 80% ilości energii wprowadzonej do sieci;
- dla instalacji powyżej 10 kW prosument otrzymuje opust w wysokości 70% ilości energii wprowadzonej do sieci.

Prosument może wykorzystać opust za energię wprowadzoną do sieci w ciągu 12 miesięcy od jej wprowadzenia do sieci. Ma obowiązek rozliczania energii elektrycznej w oparciu o umowę kompleksową (odbiorcy rozliczani na podstawie umów rozdzielnych nie mają możliwości skorzystania z tego systemu). Podstawą rozliczenia zmiennych opłat dystrybucyjnych w relacji prosument – sprzedawca jest ilość energii pobranej z uwzględnieniem opustu, tj. skorygowanej o pobraną energię zmagazynowaną. Sprzedawca natomiast rozlicza się z operatorem systemu dystrybucyjnego (OSD) za całość energii pobranej z sieci przez prosumenta. To sprzedawca dysponuje nadwyżką energii wprowadzonej przez prosumenta do sieci wobec ilości energii przez niego pobranej. Różnica pomiędzy wartością energii pobranej przez prosumenta a wartością energii wprowadzonej do sieci przez prosumenta miała w założeniu pokryć koszty rozliczenia sprzedawcy z OSD.

Podkreślenia wymaga, że tworząc wprowadzane projektowaną ustawą rozwiązania wzięto pod uwagę funkcjonujące w przestrzeni publicznej propozycje projektów ustaw regulujących tematykę energetyki obywatelskiej.

Niniejszy projekt ustawy proponuje nowe rozwiązania w przedmiotowym zakresie. Przewiduje się wprowadzenie do ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii definicji nowych podmiotów, które mogą funkcjonować na rynku:

- elektroprosument energii odnawialnej – odbiorca wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji, mikroinstalacji wyposażonej w magazyn energii lub instalacji magazynującej energię i oddającą energię w dowolnym momencie, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej,
- elektroprosument zbiorowy energii odnawialnej – odbiorca wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do jednej sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego lub grupy takich budynków, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej,
- elektroprosument wirtualny energii odnawialnej – odbiorca wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby, bez względu na lokalizację, w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do jednej lub wielu sieci dystrybucyjnych w innym miejscu niż miejsce lub miejsca dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy, która jednocześnie nie jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej,
- agregator sprzedaży – osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych, zawierający umowę uprawniającą go do reprezentacji prosumentów zbiorowych energii odnawialnej lub prosumentów wirtualnych energii odnawialnej, w szczególności w relacjach ze sprzedawcą oraz operatorem systemu dystrybucyjnego

elektroenergetycznego oraz dokonywania czynności dotyczących prosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub prosumenta wirtualny energii odnawialnej w szczególności w zakresie wewnętrznych rozliczeń oraz bilansowania energii elektrycznej.

Ustawa przewiduje następujące zasady działania wprowadzanego systemu:

1. Sprzedawca obsługujący elektroprosumenta dokonuje rozliczenia w stosunku ilościowym 1 do 1, ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez:

- elektroprosumenta energii odnawialnej wytwarzającego energię elektryczną w mikroinstalacji,
- elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej wytwarzającego energię elektryczną w mikroinstalacji lub małej instalacji lub
- elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej wytwarzającego energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii.

Elektroprosument i sprzedawca mogą także ustalić inne zasady rozliczenia energii wprowadzonej do sieci, w tym także rozliczenie finansowe.

2. Elektroprosument energii odnawialnej, elektroprosument zbiorowy energii odnawialnej lub elektroprosument wirtualny energii odnawialnej i sprzedawca ustalają zasady rozliczenia energii wprowadzonej do sieci w umowie sprzedaży bądź umowie kompleksowej.

3. Elektroprosument energii odnawialnej, elektroprosument zbiorowy energii odnawialnej lub elektroprosument wirtualny energii odnawialnej ma prawo przypisać do jednego miejsca dostarczania energii elektrycznej, w którym pobiera energię elektryczną, moc przyłączeniową instalacji odnawialnych źródeł energii, która łącznie nie przekracza 100 kW.

4. Moc zainstalowaną elektryczną, o której mowa powyżej, ustala się na podstawie:

- mocy zainstalowanej elektrycznej mikroinstalacji wykorzystywanej przez elektroprosumenta energii odnawialnej,
- udziału w mocy zainstalowanej elektrycznej przysługującej elektroprosumentowi zbiorowemu energii odnawialnej w mikroinstalacji lub małej instalacji,

- udziału w mocy zainstalowanej elektrycznej przysługującej elektroprosumentowi wirtualnemu energii odnawialnej w instalacji odnawialnego źródła energii.

5. W przypadku gdy elektroprosument wirtualny wprowadza i pobiera energię elektryczną w sieciach różnych operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego ten elektroprosument wprowadza energię elektryczną, przekazuje operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego ten elektroprosument pobiera energię elektryczną, informację o ilości energii elektrycznej wprowadzonej przez tego elektroprosumenta do sieci, ustalonej na zasadach określonych w proponowanym art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii. W takim przypadku obowiązki, o których mowa w ust. 2a proponowanego art. 4, wykonuje operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego elektroprosument wirtualny energii odnawialnej pobiera energię elektryczną.

6. Sprzedawca, obsługujący elektroprosumenta, dokonuje rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej przez elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej w okresie rozliczeniowym określonym w umowie kompleksowej lub umowie sprzedaży, na zasadach uzgodnionych (w tej umowie) z elektroprosumentem.

7. Wytwarzanie i wprowadzanie do sieci energii elektrycznej przez niebędącego przedsiębiorcą elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej, nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

8. Pobrana energia podlegająca rozliczeniu, jest zużyciem energii wyprodukowanej na potrzeby własne przez danego elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej i nie stanowi:

- sprzedaży energii elektrycznej nabywcy końcowemu na terytorium kraju,
- zużycia energii elektrycznej przez nabywcę końcowego, jeżeli nie została od niej zapłacona akcyza w należnej wysokości i nie można ustalić podmiotu, który dokonał sprzedaży tej energii elektrycznej nabywcy końcowemu – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym.

9. W zakresie pobranej energii elektrycznej podlegającej rozliczeniu oraz magazynowanej w magazynach energii:

- nie nalicza się i nie pobiera opłaty OZE oraz opłaty kogeneracyjnej,
- nie stosuje się obowiązków, o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz art. 10 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

Zakłada się, że elektroprosument będzie płacił opłaty sieciowe zmienne od energii pobieranej z sieci elektroenergetycznej i w związku z tym będzie mógł zawierać umowy kompleksowe i rozdzielone.

10. W przypadku gdy elektroprosument energii odnawialnej, elektroprosument zbiorowy energii odnawialnej, elektroprosument wirtualny energii odnawialnej nie odbierze energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej – zasady dotyczące rozliczeń będą określone w umowie sprzedaży energii elektrycznej bądź w umowie kompleksowej. Wynagrodzenie lub inne świadczenie uzgodnione w umowie zawartej ze sprzedawcą wybranym w ramach rozliczenia nieodebranej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej nie stanowi przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a rozliczenie tej energii nie jest świadczeniem usług ani sprzedażą w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

11. Nieodebrana energia odnawialna, nie stanowi przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

12. Operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych są obowiązani niezwłocznie zawrzeć z wybranym przez elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej sprzedawcą, który obsługuje elektroprosumenta, umowę o świadczenie usług dystrybucji lub dokonują zmiany zawartych umów w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń, w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o zawarcie takiej umowy przez sprzedawcę wybranego przez elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej lub elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej.

13. Stawki opłat za usługi dystrybucji dla elektroprosumentów oraz elektroprosumentów zbiorowych, których instalacja wytwórcza wyposażona jest w magazyn energii

i pobierających energię elektryczną na potrzeby własne, niezwiązane z wykonywaną działalnością gospodarczą regulowaną ustawą – Prawo przedsiębiorców, obniża się o 30% w stosunku do stawek opłat wynikających z zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryfy operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Obecnie obowiązujące przepisy, w zakresie tzw. opustów, zakładające pokrywanie przez spółki obrotu, w ramach umów kompleksowych części opłat sieciowych dotyczących prosumentów (opłaty zmienne) są regulacją niedoskonałą. Jest to rozwiązanie pozornie korzystne dla prosumentów, jednak czyni ich niejako „zakładnikami” największych spółek obrotu – sprzedawców z urzędu i sprawia, że dla tych spółek są oni balastem, a nie aktywem. Jest to również rozwiązanie nierynkowe, ponieważ zakłada niejako, że opłaty te mogą być pokrywane z różnicy między wolumenem wprowadzanym do sieci i pobieranym z niej (20–30%). Tymczasem w miarę rozwoju energetyki słonecznej tzw. profil fotowoltaiczny, czyli godziny, w których produkowana jest energia z PV – staje się coraz mniej atrakcyjny na rynku hurtowym, zatem straty spółek obrotu mogą wzrosnąć. Podnoszoną tezę jakoby sam opust jako taki, jako rozliczenie „w naturze”, był sprzeczny z postanowieniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE, należy uznać za błędną, ponieważ w proponowanych rozwiązaniach nie jest on jedyną formą rozliczeń – prosument może także zdecydować się na rozliczenie pieniężne, aby np. funkcjonować w ramach rynków energii czy elastyczności. Jednakże rozwiązanie typu kupno – sprzedaż z reguły wiąże się dla prosumenta z licznymi dodatkowymi opłatami i podatkami, np. VAT od energii kupowanej, akcyza i dlatego w ustawie postuluje się, jako modelowe, przyjęcie opustu 1 do 1, mającego dziś uzasadnienie rynkowe, ale z perspektywą – zmiany ustaleń pomiędzy spółką obrotu i prosumentem gdy zmieni się sytuacja na rynku.

Rezygnacja z zasady pokrywania części opłat sieciowych przez spółkę obrotu prowadzi do stworzenia możliwości rozdzielenia umowy sprzedaży energii od umowy dystrybucyjnej. Klient sam będzie decydował, jaką formę umowy woli.

Proponuje się rozwiązanie czysto rynkowe oparte na założeniu konkurencji spółek obrotu o prosumentów i dlatego przewidziano swobodę w ustalaniu szczegółów umów dotyczących rozliczeń energii wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej i z niej pobranej.

Dzisiejsze zasady dotyczące prosumenta „indywidualnego” zostają rozciągnięte na elektroprosumentów zbiorowych i wirtualnych. Ma to na celu maksymalne rozszerzenie

katalogu podmiotów, które poprzez działalność w ruchu prosumenckim chciałyby uczestniczyć w transformacji energetyczno-klimatycznej i osiągać przychody z tego tytułu.

Ulga z zakresie opłat dystrybucyjnych dotyczących instalacji z magazynami energii ma w założeniu stwarzać dodatkową zachętę do instalowania takich magazynów, co leży w interesie spółek dystrybucyjnych, do których prosumenci są podłączeni, ponieważ maksymalizuje ich konsumpcję własną i ogranicza wymianę energii poprzez sieć dystrybucyjną.

Zmiany w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne w zdecydowanej mierze są skutkiem uregulowań wprowadzanych niniejszą nowelizacją do ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Przepisy art. 3 przewidują rozwiązania o charakterze intertemporalnym. Stanowią one, że elektroprosument korzystający z rozliczenia, o którym mowa w art. 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii brzmieniu przed nowelizacją, który wprowadził energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego ze swojej instalacji do dnia 30 czerwca 2022 r., będzie mógł korzystać z dotychczasowego systemu rozliczenia przez okres 15 lat od dnia pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego. Ponadto elektroprosument który wprowadził energię elektryczną do systemu elektroenergetycznego ze swojej instalacji do dnia 31 grudnia 2023 r. będzie mógł korzystać z systemu rozliczenia obowiązującego do tego dnia przez okres 15 lat od dnia pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej do systemu elektroenergetycznego.

Proponuje się aby ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2022 r., co zapewni zachowanie odpowiedniego okresu *vacatio legis*.

Wejście w życie proponowanej ustawy będzie wymagało wydania nowych aktów wykonawczych.

Projekt ustawy utrzymuje delegację ustawową zawartą w art. 4 ust. 14 ustawy o odnawialnych źródłach energii do wydania przez ministra właściwego do spraw klimatu rozporządzenia, w ramach którego określa się:

- 1) szczegółowy zakres oraz sposób dokonywania rejestracji oraz bilansowania danych pomiarowych,
- 2) szczegółowy sposób dokonywania rozliczeń elektroprosumentów, z uwzględnieniem rodzaju taryfy stosowanej przez elektroprosumenta energii odnawialnej,

- 3) szczegółowy zakres oraz sposób udostępnienia danych pomiarowych, między przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi a elektroprosumentami.

Zakres przedmiotowy ww. delegacji ustawowej w istocie swojej odpowiada zakresowi przedmiotowemu delegacji ustawowej aktualnie obowiązującej, przy czym istota proponowanej zmiany polega na wprowadzeniu definicji elektroprosumenta w miejsce (dotychczasowego) prosumenta.

Wydając akt wykonawczy na podstawie art. 9 ust. 4a ustawy – Prawo energetyczne minister właściwy do spraw klimatu, przy zachowanym zakresie przedmiotowym rozporządzenia, powinien uwzględnić okoliczności wprowadzenia definicji elektroprosumenta (w miejsce dotychczasowego prosumenta), jako nowego podmiotu funkcjonującego na rynku.

Dokonując zmiany rozporządzenia na podstawie w art. 31f ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne minister właściwy do spraw energii powinien uwzględnić fakt wprowadzenia w ustawie o odnawialnych źródłach energii definicji elektroprosumenta.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz ustawy – Prawo energetyczne</i>	Data sporządzenia: 30 listopada 2021 r.
Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Stanisław Gawłowski	Źródło: inicjatywa komisji
Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Miroslaw Reszczyński, główny legislator, tel. 22 694 <u>w zakresie OSR:</u> Katarzyna Majewska, główny ekspert, tel. 22 694 92 59	Nr druku: 578

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W ostatnich latach w Polsce obserwujemy dynamiczny rozwój energetyki obywatelskiej oraz wzrost liczby mikroinstalacji prosumenckich. Zgodnie z ustawą *o odnawialnych źródłach energii* (dalej: ustawa o OZE) prosumentem jest odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji na własne potrzeby, pod warunkiem że nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej w przypadku podmiotów innych niż gospodarstwa domowe, np. przedsiębiorców.

Obecnie rozliczanie energii elektrycznej wytworzonej przez prosumentów w mikroinstalacjach OZE odbywa się w oparciu o tzw. system opustów (zwany również *net-meteringiem*). Polega on na tym, że w pierwszej kolejności wyprodukowaną energię elektryczną prosumenci wykorzystują na własne potrzeby, natomiast nadwyżki wprowadzają do sieci elektroenergetycznej, gdzie jest ona „magazynowana”. Odprowadzoną do sieci energię prosument, po uwzględnieniu stosownego opustu, może odebrać w ciągu 12 miesięcy. Wielkość opustu zależy od wielkości mikroinstalacji – w przypadku mikroinstalacji większej niż 10 kW rozliczenie następuje w stosunku ilościowym 1 do 0,7, zaś w przypadku mikroinstalacji nie większej niż 10 kW – w stosunku ilościowym 1 do 0,8. W praktyce wygląda to w ten sposób, że prosumenci wytwarzają energię latem w miesiącach największego nasłonecznienia, a odbierają ją (pomniejszoną o opust, który można uznać za bezgotówkową opłatę „za magazynowanie”) zimą w okresie zwiększonego zapotrzebowania. To sprawia, że system opustów jest dla prosumentów bardzo opłacalny. Według wyliczeń ekspertów autokonsumpcja dla domów jednorodzinnych przeważnie nie przekracza 25–30%¹, zaś pozostałe 70-75% wytworzonej energii trafia do sieci. W tym kontekście bardzo ważny jest prawidłowy dobór instalacji, pod konkretne zapotrzebowanie energetyczne. Jeżeli instalacja będzie za mała lub za duża, system opustów nie będzie optymalny. Zbyt duża instalacja będzie generowała większą ilość nadwyżki, która nieodebrana w ciągu roku przepadnie, z kolei za mała instalacja sprawi, że konieczny będzie zakup jednostek energii elektrycznej.

Dzięki korzystnemu systemowi rozliczeń oraz wprowadzeniu rządowego wsparcia (m.in. z Programu „Mój Prąd”) i ulg podatkowych dla prosumentów ich liczba w ostatnich latach dynamicznie rośnie. Z danych Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (PTPiREE) wynika, że na koniec 2016 r. do sieci pięciu największych operatorów systemu dystrybucyjnego podłączonych było około 14,3 tys. mikroinstalacji prosumenckich (wzrost o niemal 10 tys. w porównaniu do roku 2015). Na koniec 2020 r. liczba prosumentów w Polsce wyniosła już 457,4 tys., zaś **na koniec maja 2021 r.** – według raportu Agencja Rynku Energii – zwiększyła się do **566,5 tys.**, a całkowita moc należących do nich instalacji sięgnęła 3 699,8 MW (w tym mikroinstalacji fotowoltaicznych było 566,3 tys., a ich łączna moc wyniosła 3 693,8 MW), co oznacza przeciętną jednostkową moc instalacji na poziomie 6,53 kW.

Rosnąca liczba prosumentów powoduje występowanie szeregu problemów u operatorów sieci dystrybucyjnej związanych z wprowadzaniem przez prosumentów do sieci i koniecznością „magazynowania” coraz większej ilości energii, co w lokalizacjach posiadających niewystarczającą infrastrukturę sieciową może zagrażać bezpieczeństwu dostaw energii. W opinii Ministerstwa Klimatu i Środowiska powoduje to konieczność znalezienia rozwiązań, które skłonią prosumentów do zachowań rynkowych i dostosowywania swojej konsumpcji do sytuacji panującej w systemie elektroenergetycznym, której wyznacznikiem będzie bieżąca cena energii.

Kolejną kwestią, wymagającą wprowadzenia nowych rozwiązań dotyczących prosumentów mikroinstalacji OZE, jest konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. *w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (...)* oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. *w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych* i przejście z systemu rozliczeń opustowego na system rozliczeń wartości energii.

¹ Sun Sol, *Autokonsumpcja – czym jest i od czego zależy*, <https://sunsol.pl/blog/autokonsumpcja-czym-jest-i-od-czego-zalezy/> (dostęp: 29.11.2021 r.)

W odpowiedzi na powyższe problemy przygotowany został rządowy projekt nowelizacji ustawy o OZE oraz dwa projekty poselskie, z których jeden został przyjęty przez Sejm w dniu 29 października 2021 r. Ustawa *o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki nr 560) zakłada m.in. zastąpienie dotychczasowego systemu opustów modelem rozliczeń energii *net-billing* w oparciu o wartość energii ustaloną według ceny giełdowej – ceny z Rynku Dnia Następnego (RDN), dla nowych prosumentów wchodzących na rynek od dnia 1 kwietnia 2022 r. Dla dotychczasowych prosumentów, jak również podmiotów, które wejdą do systemu do dnia 31 marca 2022 r., miałyby zostać zachowane aktualne zasady, tzn. podmioty te mogłyby korzystać z systemu opustów przez 15 lat od chwili wytworzenia w instalacji PV (fotowoltaicznej) i wprowadzenia do sieci elektroenergetycznej pierwszej kWh. System opustów ma być modelem rozliczeń dla nowych prosumentów, wchodzących na rynek w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. Na koniec tego okresu ewentualne nadwyżki energii zostałyby rozliczone po średniej cenie miesięcznej z czerwca br., a prosumenci automatycznie trafiliby do systemu rozliczeń wartościowych. W okresie od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. ma funkcjonować model *net-billing* – w oparciu o ceny miesięczne. W tym okresie energia miałaby być rozliczana zgodnie z rynkową miesięczną ceną energii elektrycznej, wyznaczoną dla danego miesiąca kalendarzowego. Z kolei model *net-billingu* w oparciu o ceny godzinowe miałby funkcjonować od dnia 1 lipca 2024 r. Byłby to docelowy system rozliczeń oparty o odrębne rozliczanie energii wprowadzonej do i pobranej z sieci. Wartość energii wprowadzonej do sieci byłaby ustalana według ceny giełdowej godzinowej na rynkach dnia następnego.

Przyjęte w powyższej ustawie rozwiązania są jednak znacznie mniej korzystne dla prosumentów niż obecnie obowiązujące. Według wyliczeń ekspertów (raport *Analiza propozycji systemów rozliczania energii produkowanej przez prosumentów*, dr Jan Rączka, Warszawa, 26 października 2021 r.) system rozliczeń *net-billing* wydłuża czas zwrotu z inwestycji o 50–80% (z 7 do 13, a nawet 16 lat w przypadku niektórych operatorów). W przypadku systemu *net-billing* zwiększa się również ryzyko inwestycyjne, ponieważ gospodarstwa domowe nie są w stanie przewidzieć, jak będą kształtowały się ceny na Rynku Dnia Następnego Towarowej Giełdy Energii na przestrzeni najbliższych 20 lat, co znacznie zmniejsza skłonność do inwestycji w nowe mikroinstalacje OZE.

Zważywszy na powyższe, Senat w dniu 26 listopada 2021 r. podjął uchwałę o odrzuceniu ustawy z dnia 29 października 2021 r. *o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw*.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest nowelizacja ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. *o odnawialnych źródłach energii* (a w konsekwencji także ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne*) sprowadzająca się do wprowadzenia następujących regulacji:

1. dodanie definicji nowych podmiotów, które mogą funkcjonować na rynku, tj. elektroprosumenta energii odnawialnej, elektroprosumenta zbiorowego energii odnawialnej, elektroprosumenta wirtualnego energii odnawialnej (zwanych dalej „elektroprosumentami”) oraz agregatora sprzedaży;
2. przyjęcie następujących zasad działania systemu elektroenergetycznego dla elektroprosumentów:
  - a. sprzedawca obsługujący elektroprosumenta ma dokonywać rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej i ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez elektroprosumenta w stosunku ilościowym 1 do 1;
  - b. elektroprosument i sprzedawca ustalą zasady rozliczenia energii wprowadzonej do sieci w umowie sprzedaży bądź umowie kompleksowej (mogą ustalić inne zasady rozliczenia energii wprowadzonej do sieci niż opisane powyżej, w tym także rozliczenie finansowe);
  - c. elektroprosument będzie mógł przypisać do jednego miejsca dostarczania energii elektrycznej moc przyłączeniową instalacji odnawialnych źródeł energii, która łącznie nie przekracza 100 kW;
  - d. pobrana energia podlegająca rozliczeniu ma być zużyciem energii wyprodukowanej na potrzeby własne przez danego elektroprosumenta i nie będzie stanowić sprzedaży energii elektrycznej nabywcy końcowemu na terytorium kraju oraz zużycia energii elektrycznej przez nabywcę końcowego, jeżeli nie została od niej zapłacona akcyza w należytym wysokości i nie będzie można ustalić podmiotu, który dokonał sprzedaży tej energii elektrycznej nabywcy końcowemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. *o podatku akcyzowym*;
  - e. w zakresie pobranej energii elektrycznej podlegającej rozliczeniu oraz magazynowanej w magazynach energii nie będzie naliczana i pobierana opłata OZE oraz opłata kogeneracyjna;
  - f. na elektroprosumencie ma ciążyć obowiązek uiszczania opłaty sieciowej zmiennej od energii pobieranej z sieci i w związku z tym będzie mógł zawierać i umowy kompleksowe i rozdzielone;

- g. w przypadku gdy elektroprosument nie odbierze energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej, rozliczenie będzie się odbywało zgodnie z zasadami określonymi w umowie sprzedaży energii elektrycznej bądź umowie kompleksowej (wynagrodzenie lub inne świadczenie uzgodnione w umowie zawartej ze sprzedawcą wybranym w ramach rozliczenia nieodebranej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroenergetycznej nie będzie stanowiło przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a rozliczenie tej energii nie będzie świadczeniem usług ani sprzedażą w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług);
- h. nieodebrana energia odnawialna, nie będzie stanowiła przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych;
- i. operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych będą obowiązani zawrzeć z wybranym przez elektroprosumenta sprzedawcą umowę o świadczenie usług dystrybucji lub zmienić wcześniej zawartą umowę w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń, w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o zawarcie takiej umowy przez sprzedawcę wybranego przez elektroprosumenta;
- j. stawki opłat za usługi dystrybucji dla elektroprosumentów oraz elektroprosumentów zbiorowych, których instalacja wytwórcza wyposażona jest w magazyn energii i którzy pobierają energię elektryczną na potrzeby własne, zostaną obniżone o 30% w stosunku do stawek opłat wynikających z zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryfy operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Oczekiwanym efektem regulacji będzie pobudzenie energetyki obywatelskiej do dalszego rozwoju poprzez wprowadzenie korzystnych dla prosumentów rozwiązań, co przyczyni się także do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Kwestię uczestnictwa obywateli, działających indywidualnie i grupowo, w lokalnym rynku energii ze źródeł odnawialnych regulują dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE (tzw. „dyrektywa rynkowa”) oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (tzw. „dyrektywa RED II”). Obie dyrektywy kładą nacisk na umożliwienie obywatelom aktywnego uczestnictwa w rynku odnawialnych źródeł energii, w tym zapewnienia prosumentom uprawnienia do sprzedaży energii oraz rozliczania osobno energii pobieranej z sieci i wprowadzanej do sieci. Z kolei dyrektywa RED II wymaga, aby prosumenci otrzymywali wynagrodzenie za samodzielnie wytworzoną odnawialną energię elektryczną, które odzwierciedla jej wartość rynkową.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Elektroprosumenci (w tym elektroprosumenci zbiorowi i wirtualni)	Na koniec 2020 r. liczba prosumentów w Polsce wyniosła 457,4 tys., zaś na koniec maja 2021 r. zwiększyła się do 566,5 tys.	Agencja Rynku Energii	<ul style="list-style-type: none"> Rozliczanie ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci i ilości energii pobranej z tej sieci <u>w stosunku ilościowym 1 do 1,</u> Możliwość ustalenia ze sprzedawcą zasad rozliczenia energii wprowadzonej do sieci, w tym tej nieodebranej z sieci, w umowie sprzedaży bądź umowie kompleksowej (również innych niż opisane powyżej, w tym finansowych), Możliwość przypisania do jednego miejsca dostarczania energii elektrycznej, w którym pobiera energię elektryczną, mocy przyłączeniowej instalacji OZE, która łącznie nie przekracza 100 kW, <ul style="list-style-type: none"> Możliwość zawierania umów kompleksowych i rozdzielonych (w związku z płaceniem opłaty sieciowej zmiennej od energii pobieranej z sieci), Obniżenie o 30 % opłat za usługi dystrybucji w przypadku wyposażenia instalacji prosumenckiej w magazyn energii.

Elektroprosumenci wirtualni	b.d. – nowa kategoria podmiotów	–	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby, bez względu na lokalizację, w instalacji OZE przyłączonej do jednej lub wielu sieci dystrybucyjnych w innym miejscu niż miejsce lub miejsca dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy.
Elektroprosumenci zbiorowi	b.d. – nowa kategoria podmiotów	–	<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji lub małej instalacji przyłączonej do jednej sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego lub grupy takich budynków.
Sprzedawcy energii elektrycznej	415	Rejestr Prezesa URE – Rejestr przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję w zakresie obrotu energią elektryczną (stan na 29.11.2021 r.)	<ul style="list-style-type: none"> Dokonywanie rozliczeń ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci przez elektroprosumenta i ilości energii pobranej przez niego z sieci <u>w stosunku ilościowym 1 do 1</u>, Możliwość ustalenia z elektroprosumentem zasad rozliczenia energii wprowadzonej do sieci, w tym tej nieodebranej z sieci, w umowie sprzedaży bądź umowie kompleksowej (również innych niż opisane powyżej, w tym finansowych).
Operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych	187	Rejestr Prezesa URE – Rejestr operatorów systemów elektroenergetycznych (stan na 29.11.2021 r.)	<ul style="list-style-type: none"> Obowiązek niezwłocznego zawarcia z wybranym przez elektroprosumenta sprzedawcą umowy o świadczenie usług dystrybucji (lub dokonanie zmiany zawartych umów), <ul style="list-style-type: none"> W przypadku obsługiwanie elektroprosumentów wirtualnych wprowadzających i pobierających energię elektryczną w sieciach różnych operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych, obowiązek przekazywania przez operatora, do sieci którego elektroprosument wprowadza energię elektryczną, operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, z sieci którego elektroprosument pobiera energię elektryczną, informacji o ilości energii elektrycznej wprowadzonej przez tego elektroprosumenta do sieci.
Przedstawiciel prosumentów	b.d. – nowa kategoria podmiotów	–	<ul style="list-style-type: none"> Przyznanie uprawnienia (na mocy stosunku prawnego) do działania w imieniu i na rzecz elektroprosumentów zbiorowych lub elektroprosumentów wirtualnych.
Agregator sprzedaży	b.d. – nowa kategoria podmiotów	–	<ul style="list-style-type: none"> Przyznanie uprawnienia (na podstawie umowy zawartej z elektroprosumentami zbiorowymi lub wirtualnymi) do ich reprezentowania, w szczególności w relacjach ze sprzedawcą oraz operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, a także do dokonywania czynności dotyczących

			elektroprosumenta zbiorowego lub wirtualnego, w tym w zakresie wewnętrznych rozliczeń oraz bilansowania energii elektrycznej.										
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.													
Z uwagi na wniesienie projektu ustawy w trybie tzw. szybkiej ścieżki legislacyjnej, zgodnie z art. 69 ust 3 <i>Regulaminu Senatu</i> , konsultacji nie przeprowadza się.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych.													
(ceny stałe z 2021 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania:													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i jednostki samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.													
		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.					
	duże przedsiębiorstwa	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.					
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		<p>Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Wejście w życie projektowanych zmian ułatwią przedsiębiorcom dostęp do energetyki prosumenckiej oraz pozwolą na lepsze dopasowanie rozwiązań w tym zakresie do ich potrzeb (np. zastosowaniu prosumpcji wirtualnej w sytuacji braku możliwości lokalizacji źródła OZE w miejscu działalności przedsiębiorcy). W efekcie przedsiębiorcy będą mogli osiągnąć dodatkowe oszczędności i poprawić efektywność energetyczną, co przełoży się na wzrost ich konkurencyjności.</p> <p>Projektowana regulacja będzie miała także pozytywny wpływ na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Modyfikacja funkcjonującego systemu wsparcia prosumpcji – m.in. poprzez korzystną dla prosumentów zmianę sposobu rozliczania wytworzonej przez nich energii oraz wprowadzenie do systemu nowych grup odbiorców energii, tj. elektroprosumentów zbiorowych i wirtualnych – przyczyni się do szerszej partycypacji społeczeństwa w wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Projektowany system rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci i ilości energii elektrycznej pobranej z sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez elektroprosumenta <u>w stosunku ilościowym 1 do 1</u> będzie dla prosumentów jeszcze bardziej opłacalny niż dotychczas obowiązujący. Ponadto nie będzie skłaniał prosumentów do przewymiarowywania swoich instalacji (o ok. 25–35%) w celu pełnego pokrycia swojego zużycia energii energią zmagazynowaną w sieci po uwzględnieniu opustu, co przełoży się na ponoszenie przez prosumentów niższych nakładów inwestycyjnych. Zakładając niższe obciążenie sieci przepływem energii w kierunku „od prosumentów”, powyższe rozwiązanie będzie również korzystniejsze z perspektywy operatora sieci dystrybucyjnej, co w okresach</p>											

	<p>szczytowej produkcji energii może okazać się istotne i pomóc w ograniczeniu niekorzystnych zjawisk w jeszcze niezmodernizowanej sieci dystrybucyjnej.</p> <p>Regulacja zakłada również wprowadzenie 30% ulgi w zakresie opłat za usługi dystrybucji w przypadku wyposażenia instalacji prosumenckiej w magazyn energii, co skutkować będzie spadkiem przychodów operatorów systemów dystrybucyjnych. Spadek ten prawdopodobnie zostanie jednak pokryty w rachunkach końcowych odbiorców energii. Niezależnie od tego takie rozwiązanie stworzy zachętę do instalacji magazynów energii w instalacjach OZE i dodatkowo ograniczy wymianę energii poprzez sieć dystrybucyjną.</p> <p>Modelowanie wpływu projektowanych rozwiązań na sytuację ekonomiczną elektroprosumentów, sprzedawców energii elektrycznej oraz operatorów sieci dystrybucyjnych w ujęciu liczbowym i pieniężnym wymagałoby dużych nakładów przy niewielkiej korzyści informacyjnej. Dlatego, zgodnie z zasadą proporcjonalności wynikającą z <i>Wytycznych do przeprowadzania oceny wpływu (...)</i>², odstąpiono od oszacowania skutków dla ww. podmiotów w ujęciu pieniężnym i ograniczono się do analizy jakościowej.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy.

Projektowana regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy. Z raportu europejskiego stowarzyszenia branży fotowoltaicznej „SolarPower Europe” wynika, że w Polsce w 2020 roku w firmach związanych z fotowoltaiką zatrudnionych było około 91,5 tys. osób. Projektowane zmiany pozwolą na utrzymanie lub wzrost zatrudnienia w tym sektorze.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowane rozwiązania przyczynią się do rozwoju energetyki prosumenckiej i rozproszonej, a tym samym do zmniejszenia emisyjności sektora energetycznego i zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto, co będzie miało pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Można przypuszczać, że dzięki projektowanym rozwiązaniom nastąpi poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego oraz poprawa jakości powietrza w niektórych lokalizacjach w Polsce.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektowana regulacja powinna podlegać ewaluacji po upływie 3 lat od jej wejścia w życie w zakresie liczby elektroprosumenckich mikroinstalacji OZE, w tym liczby nowych instalacji, oraz ilości wytwarzanej w nich energii, w tym autokonsumpcji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak.

² Wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego wydane przez Radę Ministrów zgodnie z § 24 ust. 3 uchwały nr 190 Rady Ministrów z 29 października 2013 r. – *Regulaminy pracy Rady Ministrów*